

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **B. E. E.**, zastoupený JUDr. Radanou Pekárkovou, advokátkou se sídlem Hlinky 142a, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2008, č. j. OAM-166/LE-PA04-PA04-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 9. 2008, č. j. 56 Az 42/2008 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokátky JUDr. Radany Pekárkové **se určuje** částkou 5712 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Rozhodnutím ze dne 7. 3. 2008 zamítl žalovaný žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný totiž dospěl k závěru, že skutečnosti uváděné žadatelem nelze podřadit důvodům pro udělení azylu. Žalobce odcestoval z Mongolska v dubnu roku 2007, protože mu tam vznikl velký dluh (v důsledky nehody, k níž došlo v elektrárně, ve které pracoval), který by ve vlasti nikdy nesplatil. Z obavy z věřitelů a ze zadržení mongolskou policií kvůli nesplacenému dluhu podal žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Podle správního orgánu tedy žalobcovy problémy nebyly způsobeny důvody uvedenými v § 12 zákona o azylu. Naplněn nebyl ani další prvek institutu pronásledování, a to prvek „selhání vnitrostátní ochrany“. Jestliže žalobce nesouhlasil s rozhodnutím svého bývalého zaměstnavatele, podle nějž mu měl splácet nějakou částku za způsobenou škodu, mohl se obrátit s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány ve své vlasti, což bezdůvodně neučinil. Žalobce neuvedl ani žádnou ze skutečností, které by bylo možno podřadit vážné újmě ve smyslu § 14a zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou ke Krajskému soudu v Brně, který ji rozsudkem ze dne 18. 9. 2008 zamítl.

Předmětný rozsudek napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností. V jejím doplnění ze dne 14. 1. 2009 uvedl, že správní orgán chybně posoudil

jeho žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou na základě argumentace, že důvodem jejího podání je ekonomická situace žadatele v zemi původu a snaha o legalizaci pobytu na území ČR. Stěžovatel však uváděl jako hlavní důvod skutečnost, že byl proti němu vyvíjen nátlak ohledně značného dluhu, a to sice ze strany soukromých osob, jejichž jednání ale státní orgány tolerovaly. Uvedl, že se obrátil na policii, ale „vše se ututlalo“. Tímto argumentem se ani správní orgán ani krajský soud nezabývaly a nezohlednily jej při posuzování stěžovatelovy žádosti. Soud se nezabýval ani otázkou příslušnosti stěžovatele k sociální skupině (vymezené jako „osoby nucené k práci pod pohrůžkou násilí“), tak jak to stěžovatel namítal v doplnění své žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. V důsledku nesprávného posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany se správní orgán nezabýval podmínkami v zemi původu. Tím došlo k porušení povinností v rámci správního řízení ohledně zjišťování skutkového stavu a závěry žalovaného ohledně možnosti udělení doplňkové ochrany nejsou nijak podloženy. Stěžovatel přitom uváděl, že má obavy z jednání soukromých osob, jež je tolerováno státními orgány země původu. Správní orgán přesto žádné podklady, respektive informace o zemi původu, za účelem ověření této skutečnosti nepoužil.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

II.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele (ve smyslu § 104a s. ř. s.). K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na stránkách www.nssoud.cz).

Stěžovatel zejména namítl, že správní orgán ani krajský soud se při posuzování jeho žádosti o mezinárodní ochranu nezabývaly skutečností, že na něj byl v zemi původu vyvíjen nátlak kvůli značnému dluhu. Krajský soud se zároveň nijak nevypořádal s jeho žalobní námitkou, podle níž je třeba s ohledem na uvedené skutečnosti jeho situaci podřadit pod § 12 zákona o azylu, tedy že byl pronásledován z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině (zahrnující osoby nucené k práci pod pohrůžkou násilí). Stěžovatel tedy v zásadě namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu v daném bodě. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud se s těmito námitkami vypořádal. Posoudil je jako nové skutkové okolnosti, o kterých se stěžovatel ve správním řízení nezmiňoval, ač k tomu měl vytvořeny veškeré podmínky. Proto k těmto žalobním námitkám krajský soud nepřihlédl.

Nejvyšší správní soud se s uvedeným závěrem krajského soudu ztotožňuje. Jak je patrné ze správního spisu, stěžovatel v řízení před správním orgánem sice uvedl, že mu jeho zaměstnavatel v Mongolsku strhával z platu částky určené na splacení dluhu, který na něm vymáhal. Avšak ani slovem se nezmiňoval o tom, že by byl k práci nucen násilím. Na otázku, zda se na někoho obrátil se svými problémy, odpověděl, že ne. Stěžovatel sám naopak akcentoval jako hlavní důvod svého odchodu do České republiky špatnou ekonomickou situaci v zemi svého původu. Je tedy zřejmé, že výše specifikovaná tvrzení uvedená v doplnění žaloby představovala pro krajský soud nové skutkové okolnosti a že v jejich uplatnění v řízení před správním orgánem stěžovateli nic nebránilo. Krajský soud se jimi tedy skutečně nemusel meritorně zabývat. Obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 29. 10. 2003, č. j. 3 Azs 23/2003 - 61.

Toliko obiter dictum Nejvyšší správní soud ještě dodává, že jak plyne z jeho dosavadní judikatury, obtíže žadatele o mezinárodní ochranu spočívající v nemožnosti splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak než jako ekonomické důvody, viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64. Námitka, podle níž stěžovatel představuje příslušníka určité sociální skupiny ve smyslu § 12 zákona o azylu, by tak zřejmě nebyla důvodná ani v případě, kdy by měl krajský soud povinnost se jí věcně zabývat.

Stěžovatel dále namítl, že žalovaný porušil své povinnosti v rámci správního řízení v oblasti zjišťování skutkového stavu a jeho závěry ohledně možnosti udělení doplňkové ochrany nejsou nijak podloženy. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel v žalobě ke krajskému soudu mimo jiné uvedl, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Doplnění žaloby, v níž rozvedl v žalobě uplatněné námitky, však obsahovalo pouze specifikaci skutkových a právních tvrzení stěžovatele vztažených k námitce, podle níž by mu měl být přiznán azyl ve smyslu § 12 zákona o azylu. Jestliže tedy stěžovatel v kasační stížnosti namítá pochybení žalovaného vztahující se k § 14a citovaného zákona, pak se jedná o námitku opírající se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl. Nejvyšší správní soud proto považuje kasační stížnost v rozsahu této námitky za nepřijatelnou a nebude se jí, v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s., zabývat.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel žádný relevantní důvod přijatelnosti své kasační stížnosti neuvedl, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou; proto ji podle § 104a s. ř. s. usnesením odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Výše odměny ustanovenému advokátovi byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě právního zastoupení a v písemném podání týkajícím se věci samé ze dne 14. 1. 2009, a náhrady hotových výdajů, tedy ve výši 2 x 2100 Kč a 2 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 4800 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 912 Kč, odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Ustanovenému advokátovi se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 5712 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2009

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu